

Asia: VN/11255/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

2 § Määritelmät

Kannatamme esitystä. On tärkeä, että kaikki nikotiinia sisältävät tuotteet sisällytetään tupakkalakiin ja tuotteita kohdellaan samalla tavalla. Näin laki koskisi myös uusia ja kehitteillä olevia savuttomia nikotiinituotteita, joita on ilmestynyt markkinoille enenevässä määrin ja joita usein markkinoidaan kuluttajalle voimakkaasti.

6 § Valviran tehtävät

-

22 § Eräiden muiden tuotteiden valmistajan ja maahantuojaan yleiset velvollisuudet

-

25 a § Savuttomia nikotiinituotteita koskevat vaatimukset

Ehdotuksessa todetaan, että savuttomissa nikotiinituotteissa (nikotiinipusseissa) saisi jatkossa olla nikotiinia enintään 20 mg/g. Haluamme tuoda esille, että uusien nikotiinituotteiden hyväksyminen markkinoille Suomessa luultavasti lisää nikotiinituotteiden kokonaiskäyttöä ja tekee nuorten nikotiinituotteiden käytöstä houkuttelevampaa. Nikotiinin imeytyminen nikotiinipusseista näyttää myös olevan tehokkaampaa kuin esimerkiksi nuuskasta mikä lisää riippuvuutta ja myrkytysvaaraa. Esitys olisi täten Tupakkalain tavoitteen ensimmäisen pykälän (Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen) vastainen. Jos nikotiinipusseja jatkossakin hyväksytään Suomen markkinoille, olisi tärkeä, että niiden sisältämä nikotiinimäärä säädettäisiin tasolle, joka vastaisi tupakka- ja nikotiinituotteiden lopettamisen tueksi tarkoitettujen lääkelain alaisten nikotiinikorvaushoitotuotteiden nikotiinimäärää (esim. 4 mg/g). Näin on meidän lähimaistamme toimittu esim. Latviassa ja Liettuassa. Oikein käytettynä ja yhdistettynä muuhun lopettamisen tukeen nämä lääkkeet eivät ylläpidä nikotiiniriippuvuutta vaan lievittävät vieroitusoireita lopettamisprosessin aikana. Vahvat nikotiinituotteet, kuten tällä hetkellä Suomessa myynnissä olevat nikotiinipussit sen sijaan eivät edistä tupakka- ja nikotiinituotteista vieroitusta vaan ylläpitävät jo hankittua riippuvuutta ja voivat aiheuttaa riippuvuuden henkilölle, esim. nuorelle, joka ei ole aikaisemmin käyttänyt nikotiinituotteita. Lisäksi toteamme, että mikäli nikotiinipitoisuus

annospussissa on korkea ja tuotteessa on sen imeytymistä edistävä emäksinen pH, on riski, että lapset altistuvat ympäristöön jätetyistä pusseista vahingossa hengenvaarallisille nikotiiniannoksille.

Ehdotuksessa kiellettäisiin savuttomien nikotiinituotteiden makuaineita niin, että alkoholin tai kannabiksen maku kielletään samoin kuin maut, jotka ovat omiaan houkuttelemaan nuoria. Ehdotus on kannatettava, koska maut toimivat tutkitusti erityisesti nuorilla tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön aloittamisen houkuttimena. Lähtökohtaisesti kaikkia makuaineita olisi syytä kieltä samalla tavalla kuin on tupakkalaissa toimittu muiden tupakka- ja nikotiinituotteiden kohdalla. Jos joitain makuja sallitaan, olisi nikotiinin käytön ehkäisyyn kannalta tehokkaampaa ja selkeämpää ylläpitää listaa mauista, jotka ovat sallittuja sen sijaan, että jokaisesta mausta, joka on kielletty, tulisi erikseen tehdä päätös.

Lisäksi ehdotuksessa kiellettäisiin tietyt lisäaineet savuttomissa nikotiinituotteissa, joista pääosa on kielletty myös tupakkatuotteista. Kannatamme tätä esitystä, mutta huomautamme, että ehdotuksen mukaan lisäaineet, joilla luodaan mentolin maku, on kuitenkin ehdotettu hyväksyttäväksi. Mentoli tulisi ehdottomasti kieltää makuna myös savuttomissa nikotiinituotteissa samasta syystä, kuin mentolin maku on kielletty tupakkatuotteissa. Tutkimusten mukaan mentolin maku houkuttelee nuoria savukkeiden käyttäjiksi ja mentoli vahvistaa nikotiinin vaikutusta aivoissa ja aiheuttaa vahvemman riippuvuuden. On myös todettu, että mentolin makuisia savukkeita polttavilla voi olla vaikeampaa lopettaa tupakointi. Mentolin maun hyväksyminen toimisi suoraan hallitusohjelman kirjausta vastaan, jossa todetaan, että pyritään ehkäisemään nuorisokäyttöä.

29 a § Ilmoitukset savuttomista nikotiinituotteista

Kannatamme pääosin ehdotusta, mutta haluamme tuoda esille, että tulisi pyrkiä yhtenäisiin käytäntöihin tällä hetkellä tupakkalain piirissä olevien tuotteiden kanssa. Vaatimus tuoteilmoituksesta kuusi kuukautta ennen kuin uusi savuton nikotiinituote tuodaan markkinoille, olisi kohtuullinen erityisesti ajatellen valmistajien ja maahantuojien tuotevastuuta koska markkina ja tuotevalikoima muuttuu tällä hetkellä ja luultavasti jatkossakin hyvin nopeasti.

29 b § Myyntimäärät savuttomista nikotiinituotteista

-

30 § Eräitä muita tuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta

-

31 § Vähittäismyyntipakkauksia koskeva yleissäännös

Kannatamme ehdotusta tuotepakkausten yhdenmukaistamisesta. Haluamme kuitenkin tuoda esille, että itse pakkauksen yhdenmukaistaminen ei riitä. Yhdenmukaistamisesta seuraa usein, että markkinointielementit siirretään itse tuotteeseen, jolloin tuotteita voidaan helposti tehdä houkutteleviksi (erityisesti nuorille) esim. eri väreillä tai houkuttelevilla makuaineilla kuten mentolilla.

39 a § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen merkinnät

-

39 b § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen muu ulkoasu

-

39 c § Savuttoman nikotiinituotteen ulkoasu

-

40 § Varoitusmerkintöjä koskeva poikkeus ulkomaanliikenteessä

-

44 § Vähittäismyynnin luvanvaraisuus

-

48 § Ilmoitus nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyynnistä

-

50 § Tukkumyynnin ilmoituksenvaraisuus

-

52 a § Tupakkatuotteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden maustamiseen tarkoitettujen tuotteiden myyntikielto

-

53 § Kielto myydä alaikäiselle

Kannatamme ehdotusta. Nuorisokäytön ehkäisemiseksi ehdotamme lisäksi STM:n Tupakka ja nikotiinipolitiikan työryhmän toimenpide-ehdotusten (2023) mukaisesti, että tupakkalakia muutetaan niin, että tupakkatuotteita, nikotiininesteitä ja nikotiinia sisältäviä tupakan vastikkeita ei saisi myydä tai muutoin luovuttaa eikä välittää alle 20-vuotiaalle.

58 § Etämyynnin kielto

-

59 § Tullihuutokaupalla myynnin kielto

-

60 § Tukkumyynnin rajoitukset

-

62 § Alaikäisiä koskeva maahantuontikielto

Kannatamme ehdotusta. Nuorisokäytön ehkäisemiseksi ehdotamme lisäksi STM:n Tupakka ja nikotiinipolitiikan työryhmän toimenpide-ehdotusten (2023) mukaisesti, että myös maahantuonnin ikäraja nostetaan 20 vuoteen.

63 § Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikielto

Kannatamme ehdotusta. Matkustajatuonnin määrällinen raja on nuuskatuotteilla ollut korkea (1 000 g/vrk). On perusteltua säätää sama 500 g/vrk määrällinen raja sekä nuuskapusseille että nuuskalle

kansanterveyssyistä, mutta myös käytännön maahantuontiin liittyvistä syistä, koska tuotteet ovat usein hyvin samannäköisiä.

65 § Kielto tuoda maahan etäviestimen välityksellä hankittuja tuotteita

-

66 § Matkustajatuonnin aikarajat

-

67 § Matkustajatuonnin määrälliset rajat

-

74 § Yleiset tupakointikiellot

-

80 § Tupakointikieltoa koskevat opasteet

-

81 § Tupakointikieltojen toimeenpano

-

90 § Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut

-

91 § Tupakkalain valvontamaksut

Kannatamme ehdotusta muilta osin, mutta ehdotamme, että koska sähkösavukeneesteet, nikotiinipussit ja tupakkatuotteet ovat kolme erityyppistä tuotetta niillä olisi myös jokaisella oma 500 EUR myyntipistekohtainen valvontamaksu. Jos kuitenkin halutaan pitää enimmäismaksun 1000 EUR/myyntipiste tulisi käsitellä sähkösavukkeet ja nikotiinipussit niin, että valvontamaksu olisi 1 000 EUR myös, jos myyntipisteellä myydään ainoastaan näitä kahta tuotetta.

94 § Tuotevalvontaa koskevien tietojen tallentaminen ja julkaiseminen

-

97 § Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen

-

100 § Myyntikielto

-

109 § Tupakan myyntirikos

-

113 § Tupakointirikkomus

-

117 § Myyntipäällykset

-

118 § Hallussapitokielto

Kannatamme ehdotusta. Nuorisokäytön ehkäisemiseksi ehdotamme lisäksi STM:n Tupakka ja nikotiinipolitiikan työryhmän toimenpide-ehdotusten (2023) mukaisesti, että myös hallussapidon ikärajaa nostetaan 20 vuoteen.

119 § Hävittäminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa?

-

Sandström Hans
Filha ry